

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szvoboda József könyv- és papírkereskedése, hová a lap szellemi részét illetve minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Telefon hívószám 2.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL CGYVÉD.</p>	<p>TÁRSZERKESZTŐ: Dr. ÉLTHES GYULA.</p>	<p>Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak. Készíratok nem adóznak vissza.</p>
--	---	---	---

Az új kivándorlási törvény.

Mi voltunk azok, akik ismételtén sürgettük a kivándorlási törvény sürgős életbe léptét, mert azt tartottuk, amit a belügy-miniszter a most kiadott életbe léptetési rendeletben mond, hogy a „nemzeti-, gazdasági-, jogi- és erkölcsi szempontok elengedhetetlen kötelességüké tettek, hogy a kivándorlásra az eddignél szigorubb rendelet léptessünk életbe”. Eppen azért örülünk annak, hogy a kivándorlási törvény folyó évi szeptember hó elsején életbe lép. Az életbe léptetési rendelet most érkezett a városunk előjáróságához és hat fejezetből áll. Legfontosabb része a rendeletnek az ötödik fejezet, mely azt a fontos társadalmi szervet ismerteti, amely kihatva lesz társadalmi uton hazánk legvézőbb sebére, a kivándorlást enyhíteni. Ez a társadalmi szerv a kivándorlási tanács, amely megalakul központilag és a vidéken is s mindenütt a helyzethez illő, a kérdés egész egyetemét átölelő programot állapít meg, a helyi körülmények szerint, amely a ránk zúdult új szociális veszedelmet talán elháríthatja rólunk, azt a veszedelmet, amelyet görnyedve érez gazdag és szegény: a nemzeti vérvesztés következtében beálló gazdasági termelés drága elviselhetetlen voltát.

Azt hisszük azonban, hogy a hatóságok a kivándorlás enyhítésére irányuló munkáját csak az esetben kísérheti teljes siker, ha a társadalom nagy érdeklődéssel fog az új feladathoz járulni és sikerre széles körben közreműködni. Abban a jóleső hitben vagyunk, hogy éppen a társadalomnak a munka vonalába való állítása, — ha ugyan a társadalom kellő módon felismeri azt a szintet hazamentő célt, amely munkára hívja, — segít majd meggyógyítani a nemzeti veszedelmet.

Egy dolog mindenesetre vigasztal. Amerika tiltó táblákat állít föl oda azokra a helyekre, ahonnan a közönség állandó.

Parallel Európának a kivándorlást nehezítő intézkedéseivel, Amerika is hasonló és komoly intézkedéseket tesz a bevándorlás megállítására. Ugy tetszik nekünk, hogy Amerika ide-oda hasonlít egy olyan budapesti villanyos kocsihoz, melyre a kalauz leakasztani készül a „meglett” táblát. Hogy ez így van idézzük az amerikai „Szabadság” című lap feltűnő helyen közölt következő sorait: Már több ízben hírül hoztuk, hogy amióta Williams az ur Ellis Island szigetén, a kivándorlók iránt nincsenek elnézéssel és ha azok nem felelnek meg a törvény követelményeinek, visszaküldik őket régi hazájukba.

Sohasem figyelmezteltük honfitársainkat komolyabban, mint figyelmeztettük most, hogy a lehető legjobban megfontolják, mielőtt utra kelnek a Egyesült Államokba. Szól pedig ezen figyelmeztetésünk nemcsak azoknak, kik önként, saját akarattukból indulnak el hazáról, hanem azoknak is, kik az Egyesült Államokban élve, vagy itt meglepedve, hozzátartozóikat hozzadják.

Bármilyen testi fogyatkozással bírjon valaki, ha pld. vak, sánta, bēna, pupos, — szenvedjen sérven vagy valamely más betegségben — a bevándorlási hatóság kéretlenül visszaküldi. De kizárja és visszaküldi azon esetben is, ha nincsen anyagiakkal ellátva. Példa erre két erős, fiatal, munkabíró honfitársunk, kikről legutóbbi lapunkban említést tettünk és kiket a hatóság a szükséges továbbutazási költség hiányában kizárt.

Egyébként mi már hetek óta utalunk ez eként megváltozott viszonyokra és az ezzel kapcsolatos, mindinkább sürűbben előforduló deportálásokra. Azok tehát, kik jóindulatu tanácsunkat nem szíveskik meg és könnyelműen utra kelve, ideérkezésük alkalmával bajoknak és kellemetlenségeknek vannak kitéve, ön aguknak tulajdonítsák az ily káros következményeket.

Ebből a kis szemelvényből és abból

a körülményből, hogy a kivándorlók szigetén, Ellis Island nevű vesztégyárban ez idő szerint háromezer olyan kivándorló várja sorsát, akiket a szigorú bevándorlási biztos nem engedett partra szállani, — megállapítható, hogy a kivándorlásra vonatkozó hirdetett szigorúságnak a fele se tréfa: Amerika pallatív intézkedésekkel korlátozza a kivándorlást mindaddig, míg a senátus előtt levő törvényjavaslat az Amerikában követelt nagyobb biztosítéki alap és a 12 dolláros fejadó behozásával amugy is lehetetlenné teszi a kivándorlást. Mondanunk sem kell, hogy a munkások érdekeinek ez a rendelkezések nem tetszősek: az amerikai szén-, petroleum-, hus- és egyéb királyok akik az olcsó munkabérek következtében szereztek milliárdjaikat, nem fognak szívesen beleegyezni abba, hogy a senátus a törvényt meghozza. Am sulyos gazdasági okok és az erős közvélemény kiküzdte ezt bizonytal a milliárdosok ellenére.

Ne várjuk azonban összetett kezekkel, hogy mit tesz megmentésünkre Amerika, hanem érző szívvel és szeretettel maga a társadalom induljon munkára, hogy honfitársainkat itthon tarsuk nemzetünk erősítésére.

Városunk közegészségügye.

Az alábbi városunk polgármesteréhez intézett közérdekű levelet vettük, melynek készsége adunk helyet:

Tekintetes polgármester ur!

Csikszereida város a fejlődés útján olyan rohamosan halad, hogy a szemlélt valósággal bámulatba ejti. Négyszáz éves múltja hosszú ideje alatt nem haladt akkorát, mint az utóbbi három-négy év alatt. Hogy többet ne említsünk, az előtt sárleszek volt, teljes tele sötétséggel és — kocsnacéggel. Most kellően világított utakon, aszfaltos járdán mellet végig a gyalogszeres a nélkül, hogy a házakból kiáramló bor és pálinkabűz leverné a lábáról.

A város rendezése, vagyonszerzése, csatornázása, világítása stb. mind a polgármester ur nevéhez fűződik, ki a közérdekében már

eddig is többet tett, mint a letűnt századok érdemes és nem érdemes összes főbírói és polgármesterei. Ezért: dicsőség nevére és — ugy 60 70 év múlva áldás emlékére.

Azokban, tekintetes polgármester ur, a közegészség ügye városunkban még mindig mostoha gyermek. Nem azért, mintha hivatott s ahoz értő tudós orvosai elegendően nem volnának, sem nem azért, mintha az egészség iránti érzék az intézőkben és a polgárságban egyaránt nem volna meg, hanem egyszerűen azon téves hitből és rossz szokásból, mely az élet fő fejtényezőjének csak a gyomor egészségét tekintli s minden egyébét figyelmen kívül hagy. Jó hus, tej, vaj, zöldség, jó kenyér, jó bor, jó sör annyi van városunkban, hogy más két városnak is jutna belőle. Az ahoz értők árgus szemekkel és vas kézzel őrködnek azon, hogy élelmi cikkeink jók, tiszták, frissek és kifogástalanok legyenek. De a levegő jószágára, annak tisztaságára, használatosságára, élvezhetőségére, kórmennyiségére, éppenséggel senki sem gondol. Innen van aztán, hogy Csikszereida város levegője, hogy ugy mondjuk, olyan döglétes, milyenhez hasonlót az ország egyetlen városában sem lehet találni. Azaz teszi első sorban és főképpen az a rettenetes nagy por, mely mint egy piszkos szemfedő borul a városra, ugy annyira, hogy miatta utcán vagy lakásban már-már alig van maradásunk.

Egyetlen utvonalonunkon bonyolódik le a vasúthoz való közlekedés, ezen szállítják az építkezések roppant nagy anyagát, ezen hordják a szénát, a fát. Itt járnak legelőre a csordák s estenden ezen jár haza valamennyi. Mi is ezen az uton járunk templomba, fürdőre, temetésre s ha portmentes levegőért a Nagyerdőre akarunk menekülni, csakis ezen az utvonalon juthatunk oda. Itt tartják a piacot, itt mennek az állatvásárra; emberek, állatok, szerek szennye ezen az utcán rakódik le. A főutcán, a Kossuth Lajos-utcán.

Nincs a napnak egyetlen órája, melyben nem hogy tiszta, de bárcsak kevésbé pontos levegőhöz is juthatnánk. Pedig, hogy mást ne említsünk, a nemzetközi üdövíz bacilusai első sorban a levegő porával jutnak szervezetünkbe. Az utca porával, mielőtt városunknak annyi kijut, hogy egy-két évtized után nevet Csikszereidáról Csikhektikára méltán átváltoztatnánk. Mert családokat tudunk, melyeknek semmiféle ágazatában a tüdővíz nem fordult elő s mig falun laktak, minden tagja a családnak csak ugy duzzadt az egészségétől. Beköltözvén Csikszereidába, pár év alatt a népes családból

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Kezdi!

A levelembe ide zárok, édes,
 Egy kicsiny, félig hevedt violát,
 Réá bízom, hogy ő mondja el nekem
 A szívem, lelkem fájó panaszát.

Mondja el ő, hogy ugy vágyom utánad
 Azt hiszem néha; nem bírom tovább.
 A te neved az esti imádságom
 És olykor, átszirom az éjszakát...

És kérdezem a néma éjszakától:
 Mért: — ha az enyém már ugy sem lehetsz,
 Mért fűzte Isten, annyi ezer szállal,
 Az én szívemhez, a te szivedet?

Miért lett egygyé akkor a mi lelkünk?
 Miért lett közös minden gondolat?
 Hogy tudod te, amit én ki sem mondtam,
 S én értelek, ha néma is maradsz...

Szegény kis virág oly jédten néz rám,
 Hogy rábízok oly nehezre, sokat,
 Ne szőljon semmit, csak csókold le róla
 Az én ezernyi forró csókomat. *Névtelen.*

Mit mond a természet?

Susognak a lombok halkán, némán...
 Hallgatom dalukat busan, ... mélán...
 Fájón tör fel keblemből egy sóhaj,
 Haj... e susogásban nagy titok van!

Csicsereg a madár a zöld ágon:
 Örömdalát énekli vidáman...
 Dala bár olyan édesen hangzik...
 E dallam is szívembe nyílalik.

Mosolygón tekint a nap reám;
 Sugár özönben uszik az arcám...
 Mosolyra még sem rezdül ajakam:
 Ott... bent a szívben fájdalom hona van.

Zugó patak, vándor felhő s minden...
 Mi csak létezik a mindenségben...
 Üzenetet hoznak... titkos szavakban
 S ez üzenetben halál szava van.

Te üzented e szót, lánykám...
 Te üzented a természet ajkán,
 Hogy szíved másért... nem értem dobog,
 S kebleden más... nem én leszek boldog...
György Imre.

Az élet.

Megyek, megyek rozoga szekűren,
 Egy deszkaszál nyomoru ülésém.
 A falut egyre lesem...
 Jaj! Mert ráz keservesen.

Vén szekűren foszlódó rongy ernyő;
 Nem is érzem, ha napláng ide lő.
 Az eget néha látom...
 Valami sejtés, álom.

Már nem hevit a lány, a csók, a méz...
 Csak gunnyasztok én, rokkantl gyászvitéz.
 S a falut egyre lesem...
 Jaj! Mert ráz keservesen. *Prokul.*

Mit kell tennünk?*)

A csikszereidai pünkösdi búcsu alkalmával 1909. évi május hó 30-án elmondotta dr. Kásonyi Alajos csiksnagyboldogasszonyi plebános.

Tisztelettel köszöntöm az összeseregelt székely nemzetet. Be fenséges látvány, itt szemlélni egy szabad nemzetet Magyarország Nagyaszonyának trónusánál, a bűnösök és szenvedők vigasztalójának kegyteljes lábainál! Lángra csapott e napon lelketekben egy szikra: az ősi hit szent lelkesedése. És elhagyva házaikat, feledve mezőiket, hol küzdelenmel keresték a mindennapi kenyeret, a hal-

*) E rendkívül tartalmas beszédre felhívjuk olvasóink figyelmét. (Szerk.)

mok és utak kanyargós lejtőin szent imák között alászállottak. Vezetett, üzött, ide hajtott titeket egy forró gerjedelem, egy epedő szomjúság a kegyelmelek csodátevő kulforrásához, Máriához.

Egész szívet, egész lelket hoztatok magatokkal, hogy a bennük égő hitet, azt a Máriához való ragaszkodást a pünkösdi Szentlélek ihletével megerősítsétek s midőn visszatértek mindennapi munkáitokhoz, a hitet cselekedetté, a gerjedelmet tetté változtassátok, több erővel, több vigasztalással, több kitartással járjátok az élet Kálváriáját.

Ezt kívánja tőletek az anyaszentegyház s maga az élet; ezt kívánja a Boldogságos Szűz Mária, hogy ma, midőn 10 millió kath. testvéreink velünk együtt térdelnek az oltár előtt, a hit és ragaszkodás ne pillanatnyi fellángolás, ne megszokott mohamedán zarándoklás, ne hiu lényelgés legyen, hanem termékeny mustármag, világosság és az élet sava, hogy az egykor szenteket és hatalmas boldivégeket termő hit anyagi és erkölcsi, testi és lelki szükségleteik, nyomorotok és küzdelmeik közé beillesztve, igája az ember vigasztalására és üdvösségére hirdetett evangélium szellemétől vezetve és megédesítve, boldogulást hozzon timagatoknak, az egyének és a társadalomnak.

Nyomor, szenvedés, küzdelem a kenyéért mindig volt, van és lesz a földön. Arcunk verjejté, a test és lélek betegsége, a köny és fájdalom epirelhetetlen örökségünk, eltörülhetetlen osztályrésztünk.

A történelem lapjait forgatva, csodálkozással olvasom és látom, hogy csak alig pár századdal ezelőtt a kereszténység mily hőiesen tudta elviselni az élet keresztjét, a kenyér küzdelemben mily szentül őrizte családját, példás renddel osztotta be társadalmi életét, védte hazáját és egyházát, szenteket szült, az erkölcsnek és tudománynak roskadozást nem ismerő vállain fenséges csarnokokat és góth iveket emelt.

Mi pedig, Ó Istenem, mennyi zugolódás, mennyi kétségbeesés, mennyi káromlás között viseljük ezt az életet: mint rab a láncot. Kishitűek vagyunk a csapásokban. Gyöngék az erkölcsben. Elgedelennek a sorsunkban. A családoknak jámbor és szófogadó gyermekei nincsenek. Széthuzás, meghasonlás, hiu versengés, mindentől leselkedő irigység, Isten és tekintélyt nem ismerő törekvések sorvaszik a társadalom. Oly gyöngeség szállotta meg tagjainkat, az áldozatkészség ugy elhagyta lelkünket, hogy az őseinktől kapott legrésztőbb örökségeket, iskoláinkat és templomainkat sem tudjuk Istenhez és katolikus nagy nevékhöz méltóan fentartani.

Mi ennek a legfőbb oka, megmondom. Keresztény őseink munkáján az Isten áldása nyugodott. Karjaikban a természetes erőt kiegészítette, felemelte, megáruvta a természetfeletti erő, szívükben az élet ezenvedéseit megemlyhitte s vigasztalta az isteni kegyelem, a malaszt, melyet a szentségek, főképpen az Oltárszentség gyakori és méltó vételéből szivtak magukba. „Krisztusi cselekedeteiket műveltek” — mondja egy jeles író — „mert Krisztus vére csörgött ereikben a pirosított óráikon”. Hogy Aranyászu szent Jánossal szóljak: „mint titokzadó országnak jöttek el az Ur asztalától” vagyis országnak erővel küzdöttek az életben, országnak erővel cselekedtek és alkottak, országnak természettel védtek erkölcsüket, alkotásaikat, jogaikat, hit-sorsosaikat.

Mi pedig az utolsó századokban mindjobban nyersereinkre támaszkodtunk, a természetfeletti, az isteni erőt mellőztük, felejtettük, elhanyagoltuk. Látszólagos sikereinktől és vívmányainktól elkapva, a szentségekben rejelő, mérhetetlenül felhalmozott öröklet lelkisnyelgés, a földi szenvedések ezen egyetlen radikálisan gyógyító forrásaitól eltávoztunk, azokból elegendőt sebekre nem merítettünk. Repülünk tehát a kultúra, a népjogok és ezernyi

hirmondó sem maradt. Hivatalnokokat, katonákat ismertünk, kik mintaszereg egészségben érkeztek városunkba. Egy-két évi itt tartózkodás után más vidékre költözvén, csakhamar a tudóvész áldozatai lettek. Mert magukkal vittek fölönk az itt szerzett veszedelem csiráit, mely másutt azután hamarosan végzett velük. Ugyanezen ok miatt, hasonló szomorú sorsra jutottak szép és kedves leányaink közül igen sokan, kiket fölönk máshonnan férjhez vittek, hol hivatalba lettek volna arra, hogy egészséges és számra is szép családoknak alapítói legyenek. Rövid pár év után ők is a temető csendes lakói lettek.

Nyomorúságos állapotunkon csak a polgármester ur segíthet, kit kérve kérünk: méltóságosak Kossut Lajos-utca öntözését elrendelni s ez által elejét venni annak a nagy veszedelemnek, mely a tudóvész részéről mindnyájunkat fenyeget.

Hazánk népességéből, amint tudva van, évenként nem kevesebb, mint 70—80 ezer embert visz sírba a tudóvész. Saját érdekünk és a közérdek tehát egyaránt megköveteli, hogy küzdjünk ellene. A küzdelemnek (a többi tényezőn kívül) egyik leghatásosabb fegyvere az utca rendszeres tisztítása és öntözése. Ez által megakadályozhatjuk azt, hogy a tudóvész bacilusai tovább fejlődjenek és elejét vehetjük annak, hogy ezek a gyilkos láthatlan lények szervezeteinkbe bejuthassanak.

Talán egy példa legjobban rávehet a dolgotra. Kotormányi András gazda, aki egy év óta hektikás, de még bírja magát, eljő a szeredai piacra, hogy itt egy-két zsák buzaját eladja. Utközben is sokat köhéscel, de igazán »lelkéből« csak akkor köhögi ki magát, ha már az iskola előtt szerével elhelyezkedhetett. Nagyokat köhög tehát és nagyokat köpös maga körül s minden köpjével néhány száz-ezer tudóvész okozó bacilust Őrít ki a földre. Ezek ott nyomban összekeverednek az utca porával s hól ezzel, hól a nélkül, szétszóródnak az utca levegőjében. Most a városházából kijövő hivatalnok, az iskolás gyermek sereg, a vásárló, sétáló stb. közönség, valamint a piacson lakók, mind tele tudóvél lehelik be a bacillusok százait, miket Kotormányi gazda a piacon hagyott. Így bejutottak a szervezeteinkbe, hol hihetetlen számmal elszaporodván, mi is köhéscelők leszünk s egy-két évi betegkedés után Kotormányi András sorsára jutunk.

De azt a port, mely a piacon ruhánkra, cipőnkre, kalapunkra is rá rakódott, haza is elvisszük s azzal otthon eláraszuk szobánk levegőjét. Ilyen módon bőséges részt juttatunk a veszedelemből otthon maradt feleségünknek és gyermekeinknek. Ők is köhögni kezdenek s lassankint legyengülvén. rövid időn belül a pap zengi el felettük a Circum dederunt-ot.

Ez a szomorú kép azonnal megváltozik, ha az utca rendszeresen tisztítva és öntözve van. Kotormányi András — igaz — az öntözött utcára is szorgalmasan és köpödni. De már nem a porba, hanem az öntözött utca sárába, hol a nap sugarai s a tiszta levegő a bacillusok millióit hamarosan elpusztítja. Ha mind meg nem is ölné őket, még akkor is kevésbé félhetünk tőlük. Mert a sár leköveti tartja, nem engedi, hogy por képződjék és így meg is akadályozza, hogy a porszemcsékkel vagy anélkül a levegőben szétszóródjanak s vele bejuthassanak a tudókba. A levegő tehát tiszta

víványok magaslátán, mint a sebzett vércse, sírva, jajgatva.

Százszorta nehezebb élni ma, mint egykor. Százszorta több erőre van tehát szükségünk. Kiáoszt a föld, ércből az ég s az ember szive spongiából. Több a kísértés, több lelki szilárdság kell. Több a szerencsétlen családok száma, több vizsgálat kell. Erősebb a szenvedély és korszellem vihára, Isten irtalmába kell kapaszkodnunk. Több a küzdelem, hatványozott kitarásra van szükségünk.

Isteni gondviselés, hogy X. Pius dicsőségesen uralkodó pápánk a kétségbeesett öngyilkosságok ezen korszakában, az általános csüggedés, elernyedés, lelki bűnaság és ingatlanság idejében ismét és határozottan odamutatott az *Ultimisententia*re, mint az élet, kegyelem és lelki erő forrására és szent Ambrus püspök ezen jelszavával: „ha ez kenyér: mindennapi eledel”, megengedte, hogy mindazok, kik megóvják magukat a halálos vétek mérgétől, gyakorta, sőt mindennap vehessék, áldozhassanak, Krisztus testével és vérével táplálkozhassanak.

Vannak, kik ezt megértették, kik érzik, hogy „nem képes a lélek küzdelemre, elernyed, ha nem a szentáldozat emeli s lelkesíti fel”. (Szent Cyprián). Csaknem minden községben és városban találhatik már 5, 10, 15, 20, sőt több mindennapi áldozó.

Igaz, egyetlen szent áldozás is önmagában végtelen értékű. Képes az embert angyalokhoz hasonlóan szentté, megelegedetté, boldoggá tenni. De nem teszi. Nem lehet. Mert mi nyers anyag, hus és vér vagyunk, nyersfa, lassan gyuladunk cseppről-csepre. Aléltak vagyunk, huzamosabb és többszöri serkenés után ébredünk természetlelti életre. Jégfömb vagyunk, kitarító melegítéssel hatja át szívünket az isteni szeretet. Az emberi természet szenvedélyek és gyarlóságok tengere. Az évenként egyszeri, hamarosan és töredékesen végzett husvétii áldozás csepp a tengerben. (Folyt. köv.)

maradt. Most már a városházából kijövő hivatalnok, az iskolás gyermekcsereg, a sétáló-, a vásárló stb. közönség, valamint a piac során lakók mindannyian, a por és bacillusmentes, tiszta és öde levegőt tele tudóvél szivhatják magukba s egészséges feleségünk és játszó gyermekeink nevelésétől és dalától lesz hangos és derűs családi otthonunk. Bizony — mondja a nagy Goethe — nagy különbség van abban, hogy mint élünk. Nyomorultan, kutyamódra-e, vagy pedig frissen és jó egészségben.

Csikszereda városnak, amint tudjuk, van tüzi fecskendője és utca-öntöző készüléke is. Tűzveszedelem esetén a fecskendőt azonnal az égő házhoz viszik és működésbe hozzák. Miért nem teszi ezt az utca-öntözővel is. (Mi úgy tudjuk, hogy a város állandó fogattartására van a törvényhatóság által kötelezve, mely határozat jelenleg felebezés alatt áll. Reméljük, hogy a fogat beállításával a rendszeres és az összes átcaakra kiterjedő öntözés kezdetét veszi. Szerk.) Minden eszköz ott és akkor álljon munkába, ahol és amikor szükség van rá. Már pedig csak a vak nem látja, hogy városunkban nincs az a tűz, melynek nagyobb szükségére lenne a fecskendő, mint nekünk az utca öntözésére.

Ranke J. nagyhirű tudós a levegőt a tudó kényerének nevezi; különbség csak abban van, hogy a kényeret lenyeljük, amazi pedig belélegzük. A rosszul sültöt, a penészes vagy dohos kényeret senki sem eszi meg, míg tudónket olyan kényerrel tengetjük, melyet még a koldus is elhajlana magától.

Kérjük tehát a tekintetes polgármester urat: rendelje el a Kossut Lajos utca öntözését. *)

Tisztelettel:
Több piartéri lakó.

„Az erdélyi róm. kath. tanítóegyesületek szövetsége”-nek közgyűlése.

Az erdélyi róm. kath. tanítóegyesületek szövetsége évi rendes közgyűlést e hó 13-án d. e. tartotta meg Csiksomlyón, a gyakorlóiskola termében.

A gyűlésen, amelyen nagyfontosságú pedagógiai kérdéseket vetettek fel és vitáltak meg, Péter János dr. elnök. A gyűlés előtt fél 8 órakor »Veni Sancte« és szemlise volt, melyet Bálint Lajos főesperes-plebános mondott.

A jelen voltak közül a következők nevével sikerült feljegyeznünk: dr. Balló István kir. tanfelügyelő, Ince Domokos, Nagy Antal plebánosok, Kassai Lajos, Ferenc Gyula, Márton István, Rész János főgimnáziumi, Dományanc Péter, Szabó István, Zsögön Zoltán képezdei tanárok, Bihari Béla, Király Gáspár gyulafehérvári gimn. tanár, Matskassy József főjegyző, Ambrus Ferenc, Antal János, Balla István, Bálint Károly, Balázs Gyula, Biró József, Buzás János, Ince Gyula, László Elek, Imre János, Kerekes György, Pál Albert, Páncs József, Péterffy Árpád, Péter Sándor, Simon Ádám, Simonovics Gerő, Székely András, Szász Károly, Xántus Elek, Kovács Nándor, Ferenc József, Todor István és mások. Az Országos Katolikus Iskolaegyesület Urányi József képviselte.

Péter János dr. elnöki megnyitójában azon fontos körülményre hívja fel az egybegyűlt tanítók figyelmét, mily nagy horderejű a népi iskolai oktatás keretében a lakóhely történelmi múltjának megismertetése. A megvalósításra nézve egy pár szót vet fel. Előbb a helyi földrajzi viszonyokat kell a növendékekkel megismertetni, ehhez csatlakoznak a történelmi emlékek bemutatása. Erre nézve hazánkban mindennél bőven akad anyag. Az iskolától távol álló akadály, hogy e tekintetben nincsenek megfelelő saakkönyvek. E hiányon magunknak a tanítóknak kell segíteni. Történelmi olvasókönyveket kell szerkeszteni, amelyek egyes vidékek történelmi eseményeit és nevezetességeit tárgyalják. A hazaszeretet nagyban fokozhatjuk azáltal, ha a tanulóval megismertetjük a saját lakóhelyének történelmi múltját. Ezen kívül ki lehet terjeszteni a természetrajzi viszonyokra is. Meg kell ismertetni velük a helyi ásványokat, növényeket és állatokat. Ezt kirándulások alkalmával lehetne megtenni. Ezzel kapcsolatban statisztikai adatokat is lehet vclák tanultatni. Mindezek keresztülvitelére pedig helyi tanterveket kell készíteni, amelyekben körvonalozva volna az előadandó anyag. Beféjezésül kiemeli, mily üdvös néha ily apró kitéréssekkel, módszeres dolgokkal is foglalkozni.

A közgyűlés Zsögön Zoltán indítványára elnöknek köszönetet mond tanulásos megnyíló beszédéről s kéri, közzölje a »Köznevelés«-ben s a tanügyi lapokban, hogy mások is tanuljanak belőle.

Ugyancsak az ő indítványára a közgyűlés sürögnyíleg üdvözli az erdélyi püspököt s a vallás- és közoktatásügyi minisztert.

Elnök a tanfelügyelő üdvözlése után jelenti, hogy az erdélyi püspök a múlt évi közgyűlésről felvett jegyzőkönyv tartalmát tudomásul vette s jelen működésükre Isten segítségét kéri. Külön leiratban értesíti a közgyűlést azon intézkedéséről, melyben elrendelte, hogy a kántor-tanítók kántori teendőiket úgy végezhetik, hogy a tanítási időből lehetőleg úgy vegyék ki a részt, amennyit az állami iskolákban is meg lehet venni. Azon kántorokat, akiket túlkorosságuk miatt a nyugdíj-intézetbe nem vették fel, most sem vehetik fel.

*) A többivel együtt (Szerk.)

A választmány jelentését a Szövetség 1908/9. évi működéséről, amelyben a Szövetség szellemi és anyagi állapotáról számol be, a közgyűlés tudomásul vette és a jelentés elkészítéséért — Buzás János indítványára — a választmányának, de különösen elnöknek köszönetet mond.

A nagy fáradsággal elkészített népi iskolai tanmenet-tervezetet, a felbíráló bizottság határozata ellenére, Buzás János és elnök ajánlatára a főtanhatósághoz felbíraltatás végett felterjesztetik s ha az jó kiadják, ha azonban csak részben megfelel, ezeket Évkönyvben adják ki. Voltak olyanok is, akik azt hangoztatták, hogy a tantervet ne a Szövetség, hanem annak elkészítői adják ki a saját nevük alatt. Ezt a proposíciót azonban a közgyűlés nem fogadta el, hanem a fentebb említett határozatot hozta.

Elnök az Országos Katolikus Segítő-alap gyűlésére küldendő tag ajánlására Ferenc Józsefet és Todor Istvánt kerte fel, akik utóbb Buzás Jánost ajánlották, akit a Szövetség képviselővel meg is bizott.

Elnök bejelenti, hogy a tagok részére vasuti kedvezményes jegyeket eszközölt ki. A számadások megvizsgálására Pál Albertet és Páncs Józsefet küldi ki, akik azokat rendben látták.

Ezek után a napirendre tűzött felolvasásokra került a sor. Elsőnek Kovács Nándor székelyfai tanító »Miként érhetné el a tanító, hogy növendékei az iskolát szeretettel látogassák« címen olvasott fel. — Felolvasásának eszmemenete a következő: A bevezetésben lefejteli, mily sok családás éri a kezdő tanítót, aki hivatása iránti lelkesedéssel akar hozzáfogni nehéz munkájához. A növendékek a beírásra nem jelentkeznek s csak jó későre, október vége felé, amikor a mezei munka véget ér, iratják be a falusi szülők gyermekeiket. A tanítót aggodalom fogja el, miként fog kellő eredményt elérni az ily mulasztások miatt. Ezután ismereti a módokat, miként lehet a gyermekkel az iskolát megkedveltetni. Az iskolások tagjait, főleg a lelkészt nyerve meg a tanító, hogy mindent megtegyen, hogy a szülők gyermekeiket a rendes időben vigyék el az iskolába. E tekintetben a tanító személyesen is hasson a szülőkre. Az iskola legyen tiszta, jól felszerelve minden szükségességgel, hogy a gyermek örömmel és vágyakozva siessen oda. Igyekezzék a tanító a gyermek szívéhez lérközni, szeretesse meg vele az iskolát. E tekintetben nagyon sok, sőt minden az első fellépéstől függ. Egy szeretteletjes szó, egy nyájas pillantás nagyon sokat tehet, míg a mogorva hang minden elronthat. A mulasztókkal szemben kezdetben ne lépjen fel szigoruan, hanem igyekezzék megidőni az elmaradások okát és szép szerével igyekezzék ezeket megszüntetni. Így a tanító nem teszi ellenségévé a szülőt. Ahol azonban a szép szó nem használ, ott szigoruan kell eljárnia. Ahol a mulasztás oka a szegénység, igyekezzék társadalmi uton megszűntetni azt. A tanító társadalmi szereplése által is biztosítson tekintélyt magának a községben, hogy ezáltal is hathasson a szülőkre. A rendszeretben s a kötelesség teljesítésében legyen mintaképe tanítványainak. Minden kath. tanító kövesse működésében Jézus példáját, aki szeretettel hívta magához a kisdedeket. Felolvasását a pécsi püspök szavaival fejezi be: »Célunk nemessége hevitsen bennünket kitarító munkára, adjon erőt és lelkesedést, hogy az iskoláért minden áldozatot szívesen meghozzunk, hogy kath. tanítók legyünk nemcsak névleg, szóval, hanem életünkkel, egész mi voltunkkal, hogy boldogíthassuk ne csak önmagunkat, hanem azokat is, akik bennünk vezetőket látnak, hogy nyomába lépjenek annak a Mesternek, ki mindnyájunknak örök példaképe!«

Felolvasásával kapcsolatban határozati javaslatot nyújt be, szólítsa fel a Szövetség az egyházmegyei főkegyesületeit, hozzanak határozatot, hogy a tanítók működéséről, mennyiben segítettek elő a szegény tanuló iskolába járását ruhanemű, pénzbeli segély stb. társadalmi uton való összegyűjtésével és kiosztásával, tétessék jelentés az illetékes fórumhoz s az ily tanítót részesítsék jutalomban.

A felolvasásért a közgyűlés Pál Albert, Imre János és Gál Imre felszólalása után köszönetet mond, a határozati javaslatot azonban nem fogadja el. A tanítósg már régen átértézte az ilyen irányú szociális tevékenység szükségét s e tekintetben eddig is mindent megtett s jövőre is minden lehetőet meg fogna tenni, de erről jelentés nem terjesztendő fel, mert ez mintegy az ellenőrzés természetével bir. Ezt elnök határozatul ki is hirdette. (Folyt. köv.)

Fürdői levél.

Hargita-fürdő, július 10.

Magyarországban csaknem minden fürdőt ismerem, de sehol olyan kellemesen nem érzem magamat, mint itt, a Hargita-fürdőn s ugyanezért a gondviselés különös kegyelmének tekintem, valahányszor — a messze távolból — ide rándulhatok. A hargitai fürdő megtalállok mindent, ami a folytonos munka által elszigazott idegek tökéletes kigyógyítására szükséges.

Teljesen portmentes, ózon-dús levegőjének és csodálatos különféle vizeinek párja sehol sincs s

mégis azt mondhatjuk, hogy aránylag kevés a fürdővendégek jelenlegi száma, ami okvetlenül a kedvezőtlen eddigi időjárásnak tulajdonítható.

Csik, Udvarhely-, Háromszék-, Brassó-, Debrecen-, Budapest- és Szekesfehérvárról összesen a mai napig csak 245 fürdő-vendég van.

Itt nyaral a többek között: Becze Antaló nyug. alispán neje, Beze Imre főszolgabíró és családja, László Ferenc békébiró és nyug. postamester, Fegyveressyné gyermekeivel, Czaku Béla családjával, Csűrös György máv. raktárnok: továbbá Jakabovich, Zakariás, Lakatosné, Konczné, Tomposné és Buzás József, Udvarhelymegyéből pedig Molnár Károly áll. főreléiskolai tanár és családja, Benczédi Ferenc tanító, özv. Baloghné és leányai, Késmárky Mórné 2 leányával, özv. Elekes Balásné és családja, Ferenc Istvánné, Kibély Zsigmondné kataszteri biztos neje és Csizsán Lajos.

Debrecenből: Markos Ferenc máv. alkalmazott: Brassóból: Bartók Ignác: Budapestból: Dóbiás és Kovács törvényszéki bíró a Császár Dócsa.

Mezőkövesdről: Boló Lajos máv. állományfőnök: Szekesfehérvárról: Tamás Gergely esendőrfőhadnagy családjakkal stb., stb.

Időjárásunk a lehető legkellemesebb. A társas kirándulások egymást érik. Cigányzene- és hirlapokról gondoskodva van. A sétányok és utak rendezettek.

A fürdő múltját és jövőjét illetőleg fel kell említenem, hogy Csicsó községe világhírű termót csinált akkor, midőn a bérletet Rónay Béla mérnöknek adta át s ily módon a megelőző évek céltalan kísérletezésével — mely csupán a vendégek bosszantására volt jó — végre valahára szakított. Mert Rónayban egy fáradhatlan és tevékeny szakembert nyert, kiknek életrevalóságában neje, — a kiváló intelligenciájú hűlygő — szintén vezérszerepet játszik.

Ha Rónay a terve vett és már meg is kezdett átalakításoknak és befektetéseknek egyelőre csak negyedét is valóítja meg: akkor a hargitai fürdő pár év alatt az erdélyi fürdők között olyan magasra emelkedik, ahol mindenki megtalálja azt, amit egy fürdőnek megtalálni lehet.

A három főépület közül a »Kossuth-ház« (legnagyobb épület) már teljesen át van alakítva.

Itt a tisztaság olyan képét látjuk, melyről egy év előtt teljesen új lesz és még ruha- és mozdószerkevényekről és mindama kellékekről, melyet eddig a vendégek nélkülöztek, a gondoskodás folyamatosan van s pár nap alatt a többi épület átalakítása is berendezése is befejezést nyer.

Az étkezést illetőleg közvetlen tapasztalatok alapján mondhatom, hogy a Hargitán ilyen jó kosztot — valóban méltányos árak mellett — soha nem adtak s hogy e tekintetben a legmagasabb igények is teljesen kielégítettnek. A »Kossuth-ház« ágyneművel fel van már szerelve és csak egy napi 30 fillér ellenében olyan finom ágyneműt kapunk, melyhez hasonló a főváros szállodájában is hiába keresünk. Végül nem hagyhatom szó nélkül a kiszolgálás tekintetében tapasztalt pontosságot és azt a tényt, hogy mióta a Hargita-fürdő áll, a mostanohoz hasonló finom italokat nem mértek, mint most mérnek s hogy a balatonment, csopaki és tapolevéldeki világhírű borok ára literenkint 1-60 fillérbe került. Ezeket a borokat a Székelyföldön használni szokott, meglehetősen drága borokkal — minőség szempontjából — még összehasonlítani sem lehet.

Ez is a meggyőződésem, hogy azok, kik e fürdőt telkesrelik, a bérlet és kiváló finom lelki nevelés iránti lekötelező emlékekkel távoznak onnan, óhajtván, várnva a legközelebbi viszontlátást. D.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Uj szolgabírói állás. A kásonalcsiki járásban rendszeresített második szolgabírói állást a belügyminiszter egy első osztályú közigazgatási gyakornoki állás megszüntetésével szemben végleg jóváhagyta és értesítette a vármegye közönségét, hogy az új szolgabírói állást az 1904. évi X. tc. 3. §-a alapján a IX. fizetési osztályba sorozta, fizetését pedig folyó évi augusztus hó 1-től kezdődőleg folyósította. — Az új állás betöltése az augusztusi rendes törvényhatósági közgyűlésen fog megtörténni és pedig, mint-hogy első osztályú szolgabírói állás betöltéséről van szó, kettős választás lesz, vagyis egyidejűleg a megüresedő másodosztályú szolgabírói állás is be lesz töltve. A választási mozgalom megindult. Első osztályú szolgabírónak pályáznak Puskás Imre és Gábor János szolgabírák, kik közül nagyobb esélye Puskás Imrének

van. A megüresedő másodosztályú szolgabírói állásra komoly pályázó a két első osztályú gyakorló, kik közül egyiknek állását a belügyminiszter eltörölve, megválasztása amily jogos, ép oly méltányos is. A két pályázó dr. Elthes Gyula (b. szolgabíró, helyettesített rendőrkapitány) és dr. Sipos Lázár közleg. gyakorló, kik közül dr. Elthes Gyula megválasztása bizonyosra vehető.

— **Esküvő.** Györffy Bodog postatiszt f. évi július hó 17-én tartotta esküvőjét Márkos Juliskával Csiktaplocán.

— **Halálozások.** Özv. id. Zakariás Lukácsné szül. Pototzky Mária e. hó 14-én Csikszépvizen 74 éves korában elhunyt. A boldogul edes anyja volt Zakariás Lukács gyergyószentmiklósi főszolgabírónak. Halálát kiterjedt, előkelő család gyászolja.

Ij. Rancz Ignác cipészmeister, városi képviselőtestületi tag f. hó 15-én 49 éves korában elhalt. Temetése f. hó 17-én délután 3 órakor általános részvétl mellett ment végbe. Az elhalt városunk egyik legtekintélyesebb iparos volt.

— **A nyergestetői ünnepély.** A Nyergestetőn, hol székelve véreink 1848-ban dicső csatát vívtak a muzka haddal, augusztus hó 8-án ünnepély lesz, melyen az ünnepi beszédet dr. Nagy György a csikszentmártoni választókerület ország. képviselője fogja mondani.

— **Fürdői élet Tusnádfürdőn.** Tusnádfürdő elérkezett főszezonjához. A fürdővendégek száma napról-napra rohamosan növekszik. A fürdőn eleven, pezsgő élet uralkodik, mulatságok és szórakozásokban nincs hiány. Az idei szórakozásos Annabált f. hó 24-én tartják meg, melyen képviselve lesz Csik-, Brassó-, Háromszék- és Udvarhely vármegyék ifjúsága. Meghívókat az alkalmából nem bocsátott ki a rendezőség, csupán kifüggesztett plakátok jelzik a nagyszabású bál megtartását. A fényesnek ígérkező mulatság iránt nagyfokú érdeklődés mutatkozik.

— **Automobil összejövetel.** Majnem végzetes összejövetel történt folyó hó 19-én Zsögöd község között. A község között rohant ugyanis lefelé gróf Mikes cs. és kir. huszárkapitány 60 lóerős automobillja, mikor szembejött Barcsai Dénes csikszereadi lakos szekere, melyen egyedül a kocsi áll. A lovak az automobil láttára megbokrosodtak, a gépkocsi pedig nekik rohant. Szerencsére a gépkocsi alig érintette a szekeret és csupán sárhányója törött össze, minek folytán utját megszakítás nélkül folytatta Tusnádfürdő felé. A megbokrosodott lovak azonban a szekeret megrántották, a kocsi kiesett és zuzott sebeivel a megyei közokmányhivatalra szállítani. A gépkocsi maga a gróf vezette, hátul pedig fiatal neje két kis gyermekével és nevelőjükkal ültek. Kiváncsolt volna, ha az automobil tulajdonosok legalább a községek között mérsékelt sebességgel vezetnék gépeiket, mert az indokolatlan gyors hajtás előbb-utóbb végzetes szerencsétlenséget okoz, mi ép úgy érheti a gépkocsiban ülőket is, mint a más járművel közlekedőket.

— **A tüdővész.** Amióta a tüdővész olyan óriási mértékben pusztít, a belügyminiszterium részletes statisztikát vezet a rettenetes betegség halottairól. A statisztika adatai szerint az elmúlt hónapban 6551-en haltak el tüdővészben. Ebből vármegyénkre 41 esett.

— **Fürdői élet a Hargitán.** Mozgalmas élet uralkodik a kiesfekvésű Hargitafürdőn. — Rónay Béla, az új bérlo az utat nagy szakértelemmel rendezte hozta és járhatóvá tette, a fürdőt magát pedig a modern kor igényeinek megfelelővé alakította át és rendezte be. A vendégek szolid és jó ellátásban részesülnek. A vendékek száma rohamosan növekszik.

— **Az „Otthon-kávéház” zeneestélye.** Mint értesülünk, az Otthon-kávéház tulajdonosa a mai naptól kezdve kellemes szórakoztató estélyeket rendez kerthelyiségében, kedvező idő esetén minden este, a csikszereadi első zenekar közreműködése mellett. E nagyvárosi újítást közönségünk szívesen fogadja, mivel a nyári holt szezonban semmi szórakozásban nem részesülhetünk esténként.

— **Egy márványbánya r.-t. akciója.** A Vaslábai Első Székely Márványbánya r.-t. f. hó 12-én Gyergyószentmiklóson tartott közgyűlésében elhatározta, hogy a r.-t. munkálkodását szélesebb alapokra fekteti. Közgyűlési határozattal kimondták, hogy 300 új részvény kibocsátása által a részvényitőkét felemlik. Az új részvények egy nagy százalékát a régi részvényesek vásárolták meg. A részvénytársaság nagyszabású mérsékelte körmenecét szándékozik építeni, azonfelül kavicsbányát és építési anyagraktárt létesíteni. — A híres vaslábai márványt, mely a kiveszöfőben levő karrarai márvánnyal tartósság és szépség dolgában leveszi a versenyt, — piacra viszi, a fővárosban és nagyobb göcpontokban lerakókat létesít s így ezzel a Székelyföld egyik kincsét megismereti a világgal. A kereskedelmi kormány pétegetlyt ajánlott fel a részvénytársaságnak s a részvénytársaság most az anyag könnyebb forgalombahozatalára a bányánál levő Máv. őrházhoz egy rakodó kiterőt kér a kereskedelmi kormánytól. Tekintve ennek az iparvállalatnak szép jövőjét, mely az építési anyag szolgáltatásával az építő ipart is hivatva van fellendíteni, természetes, hogy a részvénytársaságnak ez az újabb és hatékonyabb akciója általános támogatásra számíthat.

Szerkesztői üzenetek.

Szökevények. Igéremtel szerint felkeresem soraimmal. Sokkal jobban mulattam, mint ahogy előre gondoltam. És nem állíthatom azt, hogy a pezsgő hatása okozta ezt, hanem igen a Maga két szép kék szemé és a gyönyörű szája. Azt hiszem, hogy az egyetemi estélyen megint találkozunk. Milyen ruhában lesz? — En azt hiszem smokingot veszek, fél bál cipővel. Magának ajánlom a pirosat vagy a világos kéket, de ha fehérben lesz, úgy is szép lesz. Most pedig lsten vele, viszonzításig. Ha kiérdemli máskor is irok, szebbet, jobbat és főleg ösztönt. Au revoir!

Kompanista. Állapotának jobbra fordulása nagyon örülök, mert magára maradt kompanista collegája minden igyekezete dacára nem tudja azt az irt betölteni, melyet maga távollevélel hátrahagyott. A mielőbbi viszonzításig!

Tudakozó. Tusnádfürdőn feltűnő kevesen vannak, gavallérok meg éppen nem, annyira, hogy a hölgyek a férfiakat legypapírral fogják. Ha nem hiszi, győződjék meg a vasúti állomásnál!

Szökevények. A multkor elvettem a súlyot; utóbb meggyőződtem, hogy a deliquens jó uton jár, csak hébe-hóba félrefarag. Az aduot penitenciaképpen vágta ki. Csak lehetőleg ne röpösöljön.

Kis mélyes. Jaj, a férfiakba ne bízzék, ne különösen ilyen fiatalon, mert hát a nyári szellő változékony. Azért, hogy ígérete dacára nem ment el és irányt változtatott, ne mérgeleddjék, mert ezt ő még többször megteszi. Különböz hazajött!

547—909. végreh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó, az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a csikszereadi kir. törvényszék 1907. évi 2060. p. számú végzése következtében, de Imre János ügyvél által képviselt Keresztos István gyergyószentmiklósi lakos javára 2000 korona a jár. erejéig 1907. évi március hó 16-án jogmódosított költészetes végrehajtás útján lefoglalt és 1757 korona 50 fillérrel becsült következő ingóságok u. m.: házilatorok, felöltök stb. nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a csikszereadi kir. járásbíróság 1909. évi V. 899. számú végzése folytán 2000 korona többletvétel, ennek 1907. évi február hó 15-ik napjától járó 6% kamattal, 1/3% váltódíj és eddig összesen 130 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedett lakásán Csikszereadban leendő eszközlésére 1909. évi július hó 30-ik napjának délután 3 órája határidővel kitérítik és ahhoz a venni szándékozóknak oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-a értelmében közzétételük mellett, a legutóbb ígérőnek, szükség esetén, becsárulni adja el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülváltották s azokra költési és jog nyertes volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §-a értelmében ezek javára is elmondhatók. Csikszereada, 1909. évi július hó 12-én.

Keresztos Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

Megvételre kerestetik.

Gyergyószentmiklóson folyó évben negyedik polgári osztályt vegzett ifju, összes könyveit megvennem vagy kölcsön vennem. Címem: Magántanuló, postrestante, Gyimes.

Árverési hirdetés kilgázítása.

A budapesti Erzsébetvárosi Bank r. t. javára július hó 24-ik napjának délutáni 5 órára, Csiktaplocára kitérített árverés oda módosított, hogy az árverés a fenti napon és órában nem Taplocán, hanem Csikszereadban a zárgondnok lakásán 265. házszám alatt fog megtartani.

Csikszereada, 1909. július 19-én.

Molnár Sándor,
bir. végrehajtó.

Egy próba mindenkit bámulatba ejt!

a „TEREBIN” balzsamos
szépitőszerek használatánál.

Arckrém	kor. 3.—
Puder	» 2.—
Urhölgyek szappana	» 1.60
Szájviz	» 1.50
Valódi Terebin illat-illuzió	» 10.—
Gyöngyvirág, róza, ibolya, orgona stb. illat-illuziók, (természetes virág illat-kivonat) üvegenként 3 koronáért kapható	

FEKETE VILMOS

Illatszertárban, Csikszereada.

Postai megrendeléseket utánvétellel, a pénz előleges beklődése esetén bérmentve szállítok. — Fogkefék, száj- és f. gépolószerek, illatszerek nagy választékban.

Szám 632—1909. mj.

Faoldási hirdetés.

Csikvármegye magánjainak igazgatósága ezennel közzé teszi, hogy a vármegye közönsége magántulajdonát képező „Uz” és „Veres-vizvölgyi” erdőségeiben:

1. M. kir. földmivelségi miniszter urnak 24332—903. számú rendeletével megadott engedély s a vármegye magánjainak igazgató-tanácsának 415—909. mj. sz. alatt kell határozata alapján, 3203.04 k. holdon megbecsült 380.723 m² gömbölyű lucfenyő, 75913 m² gömbölyű jejenye-fenyő, 11133 m² gömbölyű erdei-fenyő haszonfa, valamint 252.194 m² gömbölyű bükk haszonfa és tűzifa 2.820.000 kor. (kettőszázhuszonegyezer ötszázhat korona).

Továbbá a vármegye közönsége tulajdonát képező „Csobányos-völgyi” erdőségeiben:

2. M. kir. földmivelségi miniszter urnak 1381—906. számú rendeletével megadott engedély alapján a „Keresztoshavasnak” „Sulca-völgyére” hajló részén 393.55 k. holdon megbecsült 41888 m² gömbölyű lucfenyő haszonfa és 24134 m² gömbölyű bükk mü- és tűzifa 221.507 kor. (kettőszázhuszonegyezer ötszázhat korona).

3. M. kir. földmivelségi miniszter urnak 50665—900. számú rendeletével jóváhagyott rendszeres gazdasági üzemterv szerinti kihasználásra esedékes a „Csobányos-völgyre” hajló „Bogársarok” erdőségi 47.25 k. holdon megbecsült 7187 m² gömbölyű lucfenyő haszonfa és 2835 m² gömbölyű mü- és tűzifa 37069 kor. (harminchétezer hatvankilenc korona).

4. M. kir. földmivelségi miniszter urnak 84972—903. számú engedélye alapján mintegy 1996.80 k. holdon összesen mintegy 95333 t. m² luc- és jejenyefenyő haszonfa valamint 800 t. m² bükk fára becsült fatömeg 477.000 kor. (négy-százhetvenhétezer korona) kikiáltási árban, folyó évi augusztus hó 30-án délelőtt 9 órakor a megyei magánjavak igazgatóságának irodájában (Csikszereada, vár-

megyeház) megtartandó nyilvános árverésen, szó- és zárt írásbeli ajánlatok mellett a legtöbb.t igérőnek el fog adatni.

Az 1—4. alatti erdőségek fatömege külön-külön fog a hirdetésben megjelölt sorrendben árverés alá bocsátatni, de írásbeli ajánlat együttesen az ajánlati ár külön-külön való megtevéle mellett is benyújtható.

A kikiáltási ár 10 százaléka bánatpénzben az árverés megkezdése előtt az árverési biztos kezéhez leteendő.

A szabályszerű bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok szintén 10 bánatpénzzel, vagy megfelelő óvadékképes értékpapírral látandók el és tartalmazniok kell egyúttal azt a kijelentést is, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

Elkészt és utóajánlatok nem fogadtatnak el, valamint a hirdetésben kitélt erdőségek fatömegei kikiáltást áron alul eladni nem fognak.

Az árverési feltételek és a becslésre vonatkozó közelebbi adatok mind a 4 erdőségi fatömegére külön-külön Csikvármegye magánjainak igazgatóságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csikvármegye magánjainak
igazgatósága

Csikszereada, 1909. július 4.

2—2 Az igazgatóság.

Élő vadakat,

mint fiatal medvéket, farkasokat, hiuzt, vidrát stb., továbbá sast és ülüket legjobb ár mellett megvesznek. Kuschmann Ferenc vadkereskedő, Brassó.

TANULÓNAK felvétetik egy 14—16 éves fiu megkivántató iskolával

TROHÁN JÓZSEF

vas-, fűszer-, olaj- és festék-üzletében, Csikszereadban.

Magyar forrás! Húgyhajtó és húgysavoldó Magyar forrás!

SZULTÁN-FORRÁS.

Nagyon kellemes, tisztaltú, szénsavban gazdag, bór és dus lithion-tartalmú ásványviz.

Gyógyító és üdítő ital.

Kiváló vegyi összetétele következtében sikerrel alkalmazható vese, húgykö- és hólyagbajok esetében, nagyon alkalmas cukorbetegségeknel, csuzos bántalmaknál, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

Szultán Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kutkezelőség és központi iroda: EPERJES.

Igazgatóság: Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 22.

A londoni kiállításon kiváló és állandó vegyi összetételéért kitüntették. Főraktár Brassóban: Dressnandt Vilmos bel- és külföldi ásványvizeskereskedésében, Kolostor-utca 23. — Telefon 318.

Orvosilag ajánlva. 4—52 Kapható mindenütt.

ÉRTESETÉSI

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy Zsögöd és Csikszereada között lévő birtokomon

SIRKŐ-RAKTÁRT

nyitottam. Siremlékeim mindennemű kőanyagokból vannak előállítva, u. m. granit, sionit, márvány és trachitból.

Ugyszintén elvállalok mindennemű kőfaragó szakmába vágó munkát, a legrövidebb idő alatt.

Főtörekvésem, hogy a nagyérdemű vevő közönséget jó minőségű értékes áruval szolgálhassam ki, a legszolidabb árak mellett. A mélyen tisztelt vevőközönség pártfogását kérve,

maradok kiváló tisztelettel:

GÁL KÁLMÁN, SIRKŐ-RAKTÁROS.

ELSŐ CSIKMEGYEI CEMENTÁRU-GYÁR

Iroda: Tusnád. Szász és Komlós, Tusnád. Iroda: Tusnád.

Ajánlja a legszebb kivitelű és örökös tartósságu kettős hornyu hosszurovu cement fedélcserépet minden szintben valamint cement padló lemezét különféle összetételű mintázatban.

Kőbányai sör- és ásványviz-raktár Csikszeredában.

Magyar ásványviz forgalmi és kiviteli r. t. Budapest. V., Báthory-u. 5. || Hagenmacher kőbányai és budafoki sörgyárak r. t. Főraktár Csikszereda részére: FÄHNDRICH ZOLTÁN cégnél (Lux-féle ház).

Árjegyek, azonnali palackcsere mellett: Kászoni Salutária és Répáti 1 literes palackban 20 fillér, föltiteres palackban 17 fillér, nagyban véretnél arányosítottan.
Ezen gyögyvizeken kívül kaphatók még: Borszói, Baross, Borhegy, Elopatak, Gloria, Főherkői, Felsőrakosi, Maria, Boholt, Kászonyakabfalva borspataki, Hargita ígét, Matid, Székely Seitera és Sztojka gyögyvizek.
Az árak helyben a házhoz, vidékre a csikszeredai vasuti állomásra szállítva értendők.

Kapható hordóban és naponta friss töltésű palackban az ország-szerte elsőrendű minőségűnek elismert Hagenmacher-féle következő fajta sörök:

„Király”-sör. — „Salon à la”-sör. — „Pilsen”-sör. — „Bajor”-sör.

MINDENMŰ BUTOR ELŐNYÖS FEL-

tetelek mellett kapható

FOGOLYÁN ENDRE

ujjonnan kibővített buterraktárában

SEPSISZENTGYÖRGYÖN.

Teljes menyasszonyi kelengyék. vásznak. ágyterítők. függönyök és matrácok stb.

Zongorák és varrógépek részletfizetésre is.

24-52

NAGY JÓZSEF KŐFARAGÓ-MESTER

SIRKÓ ÉS BUTORMÁRVÁNY GYÁRA, BRASSÓ.
Telefon szám 305. Kut-u. 50.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b tudomására hozni, hogy ipartelepemet gyárilag berendezve, a legújabb gépekkel szereltem fel.

Elvállalok mindennemű kőfaragó, épületmunkákat — a legolcsóbb árak mellett és a legkényesebb igényeket kielégítően szállítok gránit-, syenit-, labrador-, márvány-, mész- és homokkőből készített sirműveket.

Rajz és méret szerinti megrendeléseket butormárványra azonnal fogantatosítok.

Ügynökök mellözésével kérem egész bizalommal hozzám fordulni, hogy ez által is ármegtakarítás éressék el

A n. e. közönség szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel
NAGY JÓZSEF, KŐFARAGÓ-MESTER. 15-30

Czell Frigyes és Fiai

bornagykereskedők és boragytermelők
MEDGYES.

Legjobb és legteljesítőképesebb szállítók
erdélyi fehér borokban.

Kitünő saját termésű borok.
Különlegesség kiváló finom vörös borokban.

17-52

HIRDETÉSEK olcso arszámítás mellett közöltetnek s felvetetnek A KIADÓHIVATALBAN.

AZ ARCBŐR ÁPOLÁSÁRA

legjobb az ákacvirág-krem, amely az arcbőrt rövid idő alatt üdévé és széppé teszi, a májfoltot, szeplőt és más kiültést eltávolítja. Ára 1 korona. Kapható a készítőnél és postán is megrendelhető

SZEREMLEY TIHAMÉR
gyógyszerésznél, Csíkszentmártonon.

ELISMERT LEGHIRESEBB CSÉPLŐKÉSZLETEK TELJES JÓTÁLLÁSSAL ÜZEMBE BÁRMikor MEGTEKINTHETŐK.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VÁCZI-UT 30.

ELSŐRENĐŰ SZIVÓGÁZTELEPEK ÜZEMKÖLTÉSÉG. LŐERŐ ÓRÁNKINT Kb. 1 1/2-2 FILLER ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEGYZÉK INGYEN.

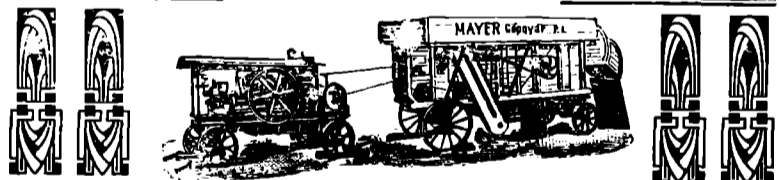

MAYER GÉPGYÁR

VAS- ÉS FÉMONTÓDE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
SZOMBATHELY-BUDAPEST,
VII. KERÜLET. VÁCZI-KÖRUT 61. SZÁM.

Legrégibb hazai gépgyár

MOTORGYÁR Alapítva 1850. évben.

BENZIN- ÉS SZIVÓGÁZMOTOROK GYÁRA. MALOMÉPÍTÉSZET.

VIZIMALOM-BERENDEZÉSEK.

BENZIN-CSÉPLŐKÉSZLETEK 3 LÓEREJŰTŐL 16 LÓERŐIG.

Benzin stabil motorok 1-100 PP-ig, Szivógázmotorok 6-120 PP-ig. faszén, koks és antracit tüzelesére berendezve, szerelve és üzembe átadva.

Olajgyártási gépek, borsajtók és mindennemű gazdasági gépek gyára.

●●● KÉPVISELŐK KERESTETNEK. ●●●

Kedvező árak és fizetési feltételek. Árjegyzék ingyen!

4-10

Hosszurovó Cement Födélcserép

Iroda: Kapu-utca 15 sz.

majdnem határtalan tartósságu, igen könnyű fődőanyag, olcso áron kapható

PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSÓBAN.

Iroda: Kapu-utca 15 sz.